

FLIRJA

Slovenec, naprej!

Štev. 1. V Novem mestu, 7. prosinca 1896. Leto I.

Štiri

Mogočno strune se glasite,
Ganite Vile, pece osmi,
Nekdajnje čase obudite,
Ki utonili so v morje.

Vodite me prijazne Vile
Pri delu posvecenem Vam,
Da se glasijo pesmi mile,
Narodu predramne pece.

Pod lipo staroslavno zbrati,
Da združimo se v zvezo to;
Štirijo te slavno zvali
In klicemo, "Štirja" ustan!

Pokazji struna kraje mile,
Kjer Lava, bistra, krasni Oblet,
Eriglav spomin prestane jibe.
Naprej, "Štirja", naprej!

Čolani

Da urimo se v pesmi blagi,
Mi zbrali smo se v krog,
U Slavo domovini dragi,
U Slavo majke v nji ponds.

"Sloveni naprej!" je tvojje geslo
Naprej, naprej na zemlji svoj;
Ime se tvojje bo poneslo
Na Zapad med narobe vse.

U, severovshoda, sine
Čestosti narobe zlati zar,
Ko megla v solnce zjutraj zjine
Se razproši germanaska moč.

Na Veljavi.

(Roman - Ljubljana.)

Prvo poglavje.

Lisalo se je leta 18... Ob petih po-
poldne svetega Mikije dan je
stopalo kakih dvajset, praznje o.
blečinskih vseh proti samotni vasi
Veljavi na Gorenjskem. V kratkih pro-
stih je sopihale za njimi se re-
Kaj ljudij, večinoma starih, ki niso
mogli dohajati starih mlajših tovaris-
sev. Leblo jih je, - stara kri greje namreč
tako slabo, - ker bilo je že posteno
mrav, čeprav sta se najhujša žimca
v. tison in sv. Pavel poobila že pred m.
recom dnij. No pa saj so bili že skoraj
doma, že so se razločevale ledene
sveče, ki so viseli od kapov prvih
hiš.

Veljava je vas, skrita v prijazni
dolini potokici. V zadnji je smejnje.
je močnice Karavank, na obeh strah,
neh pa jo branijo presilnih vetrov
ponizni razrastki njihovi. Ki se
polagoma žnjigujese proti hribu Lavi.
Kof, pale, ki nima niti toliko številke,
karor dnij najkrajši mesec v letu,
kece mal navadno pohlekan foto-
ček. Toda Veljava ni velika, povc
pa dolga, - kerac Inobuzlje je hodil
več ko četrt ure k travnarim v vas. Pa
nikar ne mislite, da koraka moze po
ovinah ali potasi; ne čisto narav,
most ga vede prv ves čas med travniki.

na desnem bregu potoka in hitro pre-
stavlja kerac moze, čeprav je že k starosti
nagnjen in ga naduha včasih prav zelo
pate. A takor Veljava je samo od prve
hiše do zadnje; drugi posejje so si
bližje. Od Travnica do Trčka je čez
svo Romaj pet in trideset korakov.
Medor ima kulic kaj živahne do,
misltije, utegnil bi sklepati, da je
bila Veljava ob času svoje postane.
Glise stopje namreč prav pitk vode,
karor bi si misliti prvi stanovci.
ci ma pam Kraju: „de bliže vode, žanjó
je hudo.“ Da pa vendar ne vode Kolo
Garadi tega bolj mislil: „češ, kakšni
modrijani so biti si predniki, so bititi
slabi predniki, bodi povedano, da jim je po-
tok vsaj dvakrat na leto, če ne večkrat oti,
bil v hišo. Potonci so se večkrat jezili, čemu
so nekri pisčali njihovi pradedje v vodo,
ko je vendar se ni nikoli nedostajalo, kar,
pomistari Gornik, ki je že star ko Metuzalem.
Jedno predmet pa je v bližbi pana imo,
ki to židanje; za hišami ostalo je namreč
mного prastara za vate in dalje prv
qucem za travnike.

Med poslopji na desnem bregu
se odlikuje cerkvarca, ki stoji pulično
predi vasi na najbolj opuščenem kraju.
Provečna je sv. Florijann. Poleg nje sta
mije v pripravi hri cerkvo v ml. Če že
bralec se to, da so se posadali v Veljavi
že celo vrsto bogatih gozdar in da niso

imeli do župne cerkve in žole več, ko tri četrt ure, tedaj si že bralec ka pilo predočuje, kakšno je bilo življenje v tej vasici.

Gotovo bi se že oglasil iz zvonika sv. Florijana večerni zvon, da ni bil med popotniki, ki so se bližali Veljavi, vaški cerkovnik sam. Prišli so do prve hiše na desnem bregu potoka, do "Polčarja". Glavnim priimkom Zadostno označuje stan po sestričkov. Prišli so se prizgubili drug za drugim v gostilno, a, Proč parji, da bi jih kdo obsojal za jekel, da so prijanci. Ne, to bi bilo krivično, ker nobeden v družbi ne bi zaslužil tega imena. Samo o cerkovniku bi se ne določilo tako lahko in hitro, a ta je slučajno odhitel zvonit: "Zdravo Marijo" ter tako pesil čast prostem družbi.

Pogrebi, kakaj tako moramo na živati Polčarjeve goste, ogreli so se nekoliko premisle prste, odmoliti angelijsko čiščenje. Komaj je mogel Polčarjev seset kuncer, oblastno izreči "Amen", že jih je jela siliti Polčarjeva miza.

Cerkvenik se je bil poravnal, zmolil običajni, oče naš "pred sedmimo" tu jel rezati velike kose vinjake gnjati, katero je Polčarica počno delila, sprotog mize posedlim gostom. Potem je cerkovnik kot najimemtni, sa oseba prvi pil, porinil do vrha natočeni kozarc sosedu Trobusletu, odprl svoja široka usta tu jel tako le nekako govoriti.

"Vidis Polčarica, tako je na

svetu, tako. V naši vasi so sedaj sa, me udove in udovci. Ti si vdova, Lili, rek, onstran vrte je vdovec, in dames smo pokopali še Travnovko. E, reci, kar hočeš, škoda je je bilo"

"Dobra seseda je bila," odgovarja. Pa je kreinarica, "nikoli se nisve prepirale". Videla, da ni praven bruce solze, pristavila je: "Kaj se bodeš ža, lostil, vsaj imas oddrasla sinova, le poglej, kakšna korenjaka sta troj Guri in Jaka."

Tudi mati Travnova segala je zaporedno po predpačnikih ter ža toni, vala z njim svoj že priletni obrate. Ko to se je grozno dolgočasno delo cerkveniku, ki je hotel zasukati pogova na drugo stran. To se mu sicer po vsem ni posrečilo, vendar ne, koliko, ker je mali posestnik in - da ga po njegovem poslu imenu, jemo - berac Trobuslje jel tako le modrovati o kmetokem stanovanju.

"Ej, bolj je bolje, kakor kateri, nemer, komei nas, ki se ubijamo v vro čini in mraku za svoj vsa kodanji kruh. Koliko let se že poučim in peham, kmetovanjem, pa si se ne morem reči in si tudi nikoli ne bodem: No, Trobuslje, dovolj bodi truda, na stare dniž uživaj, kar si si pridobil in pribanjal! Kaj stan je težav, in težak."

Totiba v kmetovski bedi je onovič vzbudila Travnu spomin na njegovo zapuščenost. "Proč gnaj", jarnal se, "kako bode mo go-podariti, ko nje ni". "Lopret so mi solze porozile lica. Nihan ne toži, junacil ga je cerkovnik."

nik, „vsaj ni take sile, kakor si ti noscoj dozdeva. Sicer pa nihče ne ve, kaj ga čaka, vsaj je znano: živemu človeku se vse primeri, mrtvemur pa grob. Le pa res misliš, da vas je premalo za delo, lahko oženi Jurčiča ali Yako, ali pa kar oba, ali nista morda že dovolj v letih? Lovj, kaj je bilo tvoji ranjci treba biti zjutraj, komaj so plj. petelini peti, že na nogah ter vse hote oblesti; sinaka naj bi bila sinu poiskala. Lepo bi zdaj ja pecijo sedela in počivala ter bi bila še danes zdrava.

„Nekoliko preveč se je pa res gna la“, pripomnila je krmarica, „posebno slovesk, ki ga tare naduha, ne de, ne dobro težavno in hudo delo.“

„Kaj bodeš govorila, da ji ne dene dobro“, ugovarjal je skoraj jezno prejšnji govornik, „čisto naravnost povej, škodovalo ji je, pa je konec besedij. Traven, pa res, kar oženi Jurčiča. Ves kaj po veliki noči napravimo svatovanje. Kako pa ti praviš, Jurčič?“

„Molči! Kdo bode mislil brž na ženitev? Vsaj sem se le mater pokopal. Kaj se boštem ženil, jaz nisem za to.“

Tako je govoril Jurčič in mi se blinil. O krenu je sicer imel št., pohiti svoje v sedem in dvaj, seto leto ter bil na videt z vrst korenjak, pa samo na videt; v resnici je bil precej neroden in se v vojake ga niso hoteli, da ravno so jih leta 1866. zelo potrebovali. Kako telesne napake so ga kazile,

ni bilo znano po Belgari. Nekateri so dokazovali, da nima po popravljenih ustvarjenih stopal, drugi bistroumejji pa so pravili, da mu dela vrat pri dihanju preglavico. Resnično pogovo, rili vsi, kor je imel Jurčič vse napa, ki, in k tema se je pridruživela morda še kakka druga. Sicer je bil še dokaj čednega obraza, a jako trapast, bojazljiv in najraje sam. Za to je pa popohuma umevno, zakaj ni hotel ničesar čuti o ženitvi. Kedar ga je kdo opomnil, naj se ženi, ni odgovarjal drugač kakor z rame, ni in glavo; prizdignil je pravi levo ramo, nagnil glavo na desno, ter naredil isto znamenje še enkrat na drugi strani. Sam pri sebi pa je mislil v takih slučajih: „Oče in ma, ti bi mi gotovo še nehadi razročili gospo, darstva. Pa koto bi si tudi prebival, vsaj mi ni nobene sile. Le si pa ita, brem ženo, povedati boš treba vse, mi svetuj: Županu, Župniku, gospostki v. l. d. Le počakajmo.“ Tako je srečno doživel v samatem stanu sedmimo svoje matere. Ob tej priliko se je pa menda vse zarotilo zoper njega.

Kar vsi vsi se se mu pomijali, da bodo za njega snubiti, a naš Jurčič je malomarno lomil kruh ter jedel ne meneč se za njihove besede. Ko mu je bilo že preveč, je hotel obrati kar naravnost odmar. „Le toliko se pose, di, da ona po Trobuzleta pride; takrat boš še dovolj zgodaj“, podvrnil je zerkne. niki svedca pri kozaricu, da bi pridružil

po grebce se krata pol ure v krivini. Toda
 o volku govori, pa ti gotovo pride.
 Jun se je že vedel za mizo, ker so
 mu psi prigovarjali; kar se odpro
 sturi; in ko se zapro, bila je Trubuz.
 Ljvka med gosti. Ni utegnila po-
 vedati mojih, da ne zna nikoli do-
 mot, ker so se jli psi smejati, ker.
 kveniker, ali, nocoj se ti pa ni pose-
 nilo.

Mo so Trubuzjevski napiti, tisci.
 la je pa brzo domov; tudi Traven se
 je vzdignil, kar. da je cerkvenikov
 naklep izposljetel popo hroma. To,
 da nekoliko je tudi njegova obvelja,
 la. Predno so se razsti, zmolil je
 menda toliko, kolikor menda se
 po nobenem molitvi.

Tako se je preino koncila
 sedmima. Prva so biti pogrebi
 žalostni, kakor povsodi in vselej;
 potem pa so se razvneli ter živo.
 no razpravljali o spmitvi. Jedni
 odidejo, drugi pa pridejo na
 njih mesto.

Drugo poglavje.

Le na vse zgodaj vidimo dru-
 gi dan, da je v Travnovi hiši že
 vse živo. Traven je imel prostoraov jed-
 nem koncu zidano, v drugem lese,
 no hišo. Bila je visoko dvignjena in
 imela nekaj, kar bi imenoval pro-
 nadstropje, a karavno je bilo samo pod
 strešje; a krog in krog tega je bil mal
 publicinimi sobami napravljen licen
 hodnik, z rezganimi deskami ograjm.

V prodstropju, ali pecimo v prvem
 nadstropju, je bilo nekaj ločnih prostov,
 roov, kamur, kakor so jim rekli.
 Lada je hiša je bilo prostorno
 dvorišče, ob straneh hlev, kozolec,
 ni druga gospodarska poslopja,
 ki so potrebona, da se more
 kmetija pravilno obdelovati; naš
 Traven je bil narveč tuden kmet.

Ker mislim, da sem že dovolj
 popisal balcu Travnovo, domovanje,
 katero igra so sem spim, glavno u.
 logo, se venem zopet nazaj.

Travno žencek in pa deske so
 je na vse zgodaj vstali ter se vsi pra-
 ymno obvelki; bila je narveč, nedelja.
 To kmetih je navada, da gredo posli
 zgodaj k masi, domači pa se le ob
 desetih. Kaj se je tedaj zgodilo, da se je
 tudi naš Kurcok pridružil poslom.

Ker je bil Jurček stas, boje, ka-
 kor Rask fantič, ki se platno prodaja,
 ni hotel - a da po pravici pečem, - se
 ni upal k drugi masi iti, on nam-
 reč ni hotel, da bi ga vsi gledali,
 kar se je pa le njemu zdelo. Njegov
 brat ni hotel iz več vzrokov zjstaj
 k masi iti: Prvi se mu ni ljubilo to-
 ko zgodaj vstajati; drugi je rad videl,
 da se se vsa peleta za njim miza-
 la; tretji, ker bi se tudi p. Piskar
 Mladi rad malo pogovoril. Ona je pa
 hodila le k k. masi ob desetih. Lato
 je se malo pospel, ter se se - le fassrat
 dvignil iz peno, ko so že domačini
 prišli domov iz cerkve. Ravno, ko je
 stopil v hišo, - spal je narveč nahle,
 on - je princola jedna dekla, ki je

ostala slučajno doma, kajtrih na mi, ko. Kruzina je prisela, zmolila običajni, vsi nas in konaj so se črven izrekli, amen. Le je planil Milka in glavo na zabegnje zganca. Jurij pa, ki je bil pri vseh stvareh bolj počasn, je tudi sedaj jako počasno kajoval in sledi. To mi sicer ni znano, ali je bilo za zbranje, da se ne bi pregrel, ali je je ravnal po izreku svetega pisma: „Ljubi svojega bližnjega, kakor ti, kakor samega sebe ter odločil svojo, jemu bližnjemu večji delež.“ Ravno nasprotno se je pa Milka, kakor sem že rekel, tako živil, da je stala, sklen, da kmalu prapna na mizi; vendar se se ni do sitoga najedel. Kar se po jedi dela, tega, mislim, mi ni treba povedati. Sedaj se je začelo pravo pripravilo, nje za cerkev. Jurka je skakal sedaj v hišo, sedaj iz hiše, sedaj sem, sedaj tja, da mi bilo skoraj re konca ne kraja. Ko se je vendar enkrat že dovolj nahajal ter se v ozrcalu ogledal, so se mu jeli stomaci na ves glas smejati in Murček je se celo pristavil, da je lepši, kakor, žalji pilderk. Jurka se ni zmešal dosti za ta dostip, ker je mislil, če, osel ostane osel, če ga stokrat obmeš, ampak vzel je zapravšeno mašno knjizico iz keta ter jo vbral proti farni cerkvi.

Skoravno sem rekel, da je Veljava tri četrt ure od farni cerkve oddaljena, vendar je došel na Jurka se poprijeti. Da bi bratcu se cerkva opisal se mi žali obve, le tdiše povem, da je bila poved, na „Matou bozji sedem žalostij.“

Stopil je v cerkev ter zrljno pričel koval konca masi. Predno je bila ura „dvanajst“, končala se je v farni cerkvi.

masa. Saj so tudi smeli ravno tavsrat tace, ga gospoda, ki miso nikdar dolgo pridi, govori. Orglje so lepo in močno donele, skup, no petje pri združenem blagoslovu razlegalo se je tako veličastno po cerkvi, da ga je bilo veselo slušati. Le nekaj minut, in tavsraj se vseje množica iz bozjega krana: mladenci naprej, moške za njimi. Tudi se ustavijo ob cerkvenem obzidju pri vhod. Tu si ogledujejo domaća dekleta, ki gredo prapneno oblesena in nališprana iz cerkve. Sedaj so čvigali iskreni pogledi sem pa tja, smeljalje se ustnice, jarela lica, nametnikovale oči. Saj je bila pa tudi mladina srečna, da se je zapet enkrat vidi ter more pogovoriti med seboj. Ko, delja je našemu ljudstvu tisti blagani dan, ko pozabi vse težave in skrbi, ki so mu težile ves teden sree in telo. Jedna najizadnjih pride danes iz cerkve - Trčkova Milka.

Stopivša na plano, opre se pramo. Gljivo skrog. A takoj povese oči, ker je našla njega, katerega so njeno oči iska. le. Kakor pregleda prel je bistrim očem hipoma celo planjavo, tako je plavolasa deklica v hipoma opazila, da se v krogu znanih jej mladenci čer nahaja tudi njen Jurka. Pudečica jo oblije in hitro ubere Milka za drugimi tovaršicami.

„Res to je najlepšo dekle, kotikor sem jih kedaj videl, opazi proti mlade, ničem žal mladenci Runokot Dragom. „Verjemite mi fantje! Ko sem bil pri vijavkih, videl sem marsikako dekle, co. Bil sem na lestern, Nemščens, a, verjemite mi, takega dekleta nisem videl nikjer.“

(Osajje prihodnjic)

Trdajica Vuk.

Solnce za goro zginelo,
Lomijo je zakrila noč,
Meak zaquvil zemljogolo,
Tajna jo objela noč.

Blisk tam za goro vshajal
Iz Triglava vlov mnog,
V polnem krasu blisk je vajal
Mesec zemlji vsaj okrog.

Od Savice, hči kraljeve,
Stopal v hrib mladčič mladi,
Krišku, krišku, on se spreve,
Da prišel bi v skalni grad.

Bisavica mu pisala,
V pasu nož pretal tical,
Vrh klobuka plapolela
Coetka, ki jabol je stal.

Včasih postaji, posluša,
Ravno se ozira krog;
Zapel se v silahne luča,
Kral je zinn stoj tiki log.

"Ali kdo si, si li prijatelj?"
Kriška zakriči na glas,
"Bratja, krišku, neprijatelj
Hoče v noč napasti naš!"

Neprijatelj se ne bliža,
Slavomir oznanit hiti,
Da Turčin se kruti bliža;
Vstajte! v gorah kaci govi."

Tromba tožno se glasila
Iznad skalnega gradu,
Četa mlada se vrnila
Skivno, tiko brez vrisčev.

Spet k Savici prihičla,
Dahje, dahje le hiti
Kaki' pa bi jim tla gorla,
Četa mim Plešju prvi.

Ne zamisla cerkev bela
Na stoku pred' vodo.
Naprej, že gorijo pela,
Turka poj' prot' Plešju vdi.

Njimi na čelu izdajica
Spujurni Epifanl stoji,
"Vuk postal je poturica,
"Škrišo slavška zemlja ti?"

Mlada Vuk bil cvet, krasota
Vilčestva slovenskega,
Hrabrost, prouost in mišeta
Bila le pri njem doma.

Iz neznanege veroka
Zatajil Slovence si;
Domovina ti globoka
Turčija postala ni.

Vest pekova pi ti Dala
Zajehenege miru,
Tje u domovino gnala,
Tje do rajitnega kraju.

Le dospel je blizu Bleia
Z vojako voj' na struni rob,
Le ustavi iz razgleva
Občuduje "Kajji zob."

Spodaj raj jezera krásno,
Najmurnost njega vod';
Dviga hrib se gorostasno,
Vrtač nebes je zlati vod'.

Čudne misli se podijo
V glavi: "čedal je slavski raj.
Proš' od mene! Kaj grozijo
Mi Erince! Proš', nazaj!"

"Kaj izdal je raj slovenski,
Z Rajica, Vuk ti mlad';
Preval pojstni dom gorovski
Da dobil je zlati grad."

"Ne kar pem začel, storiti
Kčim, pogine naj ves svet!
Smrt ti, Slavomir prezviti,
Ki mi tvo vzel si klet."

K šteti furški on je vrnil,
Da bi bogu svetoval,
Ory dom smrti predpognil.
Mesec vshajal je svetel.

"Hvala tebi, Bog neskmáni,
Kri v pil' zapustil nas;
Krišku bratje, gor na kraoni
Slavomir tam čaka vas!"

"Dobrodošli vi tovarši,
Ura polnoč bliža se;
Kdo' mene v krog vi starši,
Kar vas pem se zbralo je!"

Mesec skril se za oblake,
Ena, dve, tri, štiri polnoč;
Luske, meč in bodake
Vsi pripravljajo na vo, moč.

Mirno četa na protiba
Kizol, v tabru spal je vsak,
Tabor je je oklenila;
Moj vsaki skaje je junak.

Tromba strašno gajdonela,
Zdajci kakor vitra, pilaj,
Te je četa gajdeta.
Kdo bi ji postavil gaj?

Malo strelor le počilo,
Le bejal povraguik proš',
Klen kardeta propustilo
In bejalo na vo, moč.

"Kam pa Slavomir je zginil?"
"Kovnašuje skrbno vsak,
"Kdo ga na bojišču videl?
Vjet, ubit je naš vojak?"

"Gor v sotonu na griču
Se mud'i naš vojbova."
Šarvi se liki ptiču
Šabra četa hitro tja.

"Bratje dragi, vi ste zmeli
Dnes povraga naš' za v prah,
Vam na past bodo gozeli
Ngiuji, a povragu v strah."

"Mladi Vuk iz Pletosčice
Da hotel izpati nas,
Domovins in gorice
Pletškega jezera krás."

"Smrti grojne naj pogine
Vik u strah plehecega,
Predno trikrat solnes pine
Iz za vrbor teh gora."

Kiko bilo je vodorje
Vlno svetega micu
Pivo gledalo gorovje,
Kaj se ma zgraditi tu.

Trojni juter napočilo,
Ceta z Vikom v rce hiti,
S ceckve jezerske zornilo,
Ko dospela voh gradi.

"Kaj, ki si ga hotel izgrati
Kaj te v krilo sprejme spet,
Kaj, hjer te rodila mati,
Grob ti zadnji naj bo svet."

Dol iz skale pilo steme
Pahne kipom sto ga rok,
Sumno ga valovje zgrne,
Sprejme truplo grob globok.

Milo govki se glasili,
Sobouik prostel roke,
"Dobrotljivi Bože mili
Smil se gao ne duše ti!"
Loran.

Loranovi in ustanovitve pa
do razpisa v Strije in vokal
obljube plemice j. Emercet
Loran.

Ob bobinjskem jezeru. (Roman - Peričnikov.)

V prijaznim gradiču vzh. Pr. šivca nad bobinjskim jezerom je gosp. bovala več stoletji rodbina "Plavcov." Ta časa naše povesti je živel v tem gradu, kterega je ljudstvo nazvalo "Kabiševce" imenovali, posestnik Janko.

Janko, kadar tudi njegova poproga Vida, sta bila jako dobroščina in vsmiljiva človeka. Ljubozci sta lepo ravnila, mesta imela je navade, da bi nadvse nasočevala pre, kar je bilo skoraj po vseh gradovih navada. Prav rada sta pomagala, kjerkoli sta mogla. Ta, to pa ju je Bog obilo odaril z otroci. Dal jima je štiri. Najstarejša je bila deklica, ki se je po materi imenovala Vida. Drugi sin je bil Slavko, tretji Davorin, četrti pa Dragotin.

Vida je bila več let pri sorodnikih v beli Ljubljani, kjer se je jako slikala in navadila potrebnih stvari. Tuji Janko je bil v Ljubljani v soli ter imel spričevalo že čez četrto latinsko šolo.

Stem mu je nekoliko ogledali grad in njega prebivalce. Prvino se

tudi, na varico, ležico v solini jezera.

Nas je majhna in stoji le 7. hiš, izmed katerih nas pa zaujma pravo jedra. Ta hiša ali prav za prav hiša šiva leži nekoliko višje nego druge. Okrog nje je zasajen vrtič, deloma zelenjava, deloma z ravnorostuinci cvetlicami.

Oče "Stanoš", posestnik te hiše, se je pečal z ribarstvom, ter si tako prislužil svoj vsakdanji kruh. Bil je moj stare korevine, kteri je nad vse čistal pregovor: "Stara mera, stara sega je najboljše."

Širokotraven klobut, baršunast telovnik z velikimi srebrnimi gumbi in pa jirkaste hlače do kolena, je bila vsa njegova zunanja obleka. Po leti je hodil bos, le po zimski je nataknil na noge lesene pokle in to tudi le takrat, kadar je imel kakodolgo pot. Imel je družico, kteri mu je pa vže pred petimi leti umrla, zapustivši še srekotno Marjetico.

Marjetica je bila jako ljubuzljiva dekle;

ca. Veljala je po vsej okolici za najlepše
dekle. Bila je tudi jako potrebiteljiva; jara-
jimu očetu je stregla, kolikor je le mo-
gla. Kečidel je gospodinjila sama doma
ter imela vedno dvoji posla. V prastih
urah pa je pletla mreže, v katere je
oče lovil ribe.

2.

Neklega dne sedi vsa grajska dru-
žina pod senčnatimi lipami. Kar prvi
nese stari slugabnik Jurij pisemce
iz Ljubljane. Hitro vrgame Janško list
v roke ter čita:

Ljubi oče!

Ker v tavek se-le polo sklonca,
mo, namerjavam v sredo priti, doma.
Pričakujte me tedaj na kolodvoru.
Na videnje!

Kaš
Slavko.

Ki se tega pisma zelo raj,
vesele, glasti Dragotin in Havorin.
Dobro sta vedela, da jima brat go-
tovo kaj s sabo prinese. Janško hi-
tro vstane ter gre narocit voznika,
da naj zgoraj zjutraj pripravi voz
za odhod na kolodvor.

Leli dan so se na to meniti po
gradu s pisnu Slavkovem. Kar je
hotel iti z očetom na Bled, da bi tam
preje videl Slavka. Toda oče je od-
cil, da pojde le Vida. Vže davno je dru-
gi dan na grajskem stolpcu odšla
ura, pet, ko so se v gradu se-le vsku-
diti. Lelo so prav hoteli, da so mogli
pred čisto uro se odrinti.

Lo peturni vozniki se pripeljejo na
postajo Lesce-Bled. Letat uro po-
zneje pa pridreči vlak. Tam iz za-
drnjega voza pa stopi Slavko ter
hiti očetu in kidi nasproti. Ko
dobe prtljago, jo odvinejo. V bližini
gostilni se se malo okrepčajo.

Na postu domoo se je nanestla go-
vorica na vsakojake stvari: zdaj
na učitelje, vreme, voznike ali
kako druge stvar.

Vže je odšla grajska ura 5.
Ko spari grajski čuvaj, kateri je sta-
noval v stolpcu ter pazil na vsako
stvar, lahen vopiečih odtrati prsti
gradu. Sakej naxnani to guspej ka,
tera sarkaj spozna domoo voz.

Le se je pomikal voz po trību
navzgor, ko mu Dragotin in Havorin
pruhtita nasproti. Kdo more pomis-
ti njuno veselje, ko ugledata Slavka.
Kot ga je hotel prvi poljubiti,
pri objeti ga.

V grad prisidšim je bila večerja
že na mizi. Lo večerji začne Slavko
razkazovati svoja spricčevala, katera
so pa bila vsa prav prvostna. Velika
ura na steni kazala je že bližnu
polnoč.

Prihodnje jutro se povca Slavko
zgodaj v gozd. Prisidši do križpotja
veča ribičova Marjetico, kater a je
neda polno pletenico rib v grad.
Na prvi pogled že se mu desle sta.
Mo dopade, da Kar suprojen obtoin
ter gleda za njo, dokler mu ne žgi-
ne v gostem bukovju.

Od tega časa mu ni pla iz glave

Mama deklica. Misli je, da je pre,
čal gorško vilo. Lihil je v sebi kal
prve ljubezni.

Ker ji pa vedel da je to ribi,
čeva hči ter da prihaja vsako jutro
v grad, jo je spazoval vsako
krat na skrivnem.

Tako je mineval dan za dne,
nom, ne da bi bil teterkrat pozabil
nje pričakovati. Kmalu je potekla
četrtina njegovih počitnic.

3.

Da bi pa Slavko ne bilo po,
treba na skrivnem spazovati dekli.
co, je sklenil o priložnosti ji ra.
zodeli svoja čutila. To prilož.
nost bi bil sicer lahko našel vsa.

Ki stan v gozdu. A bal se je nepo,
klicanih prič. Sklenil je sedaj bolj
so priložnost v to porabiti. In ta
je prav kmalu prišla.

Nekoga dne se je solnce že
nagibalo proti zatonu, ko se napa,
ti doli k jezern. Ko pa dope doli,
zapazil daleč na jezern Marjetico.
Hitro stopi v čobu ter vesla proti
njej.

Nehote mu strinjije srce, ko
se ji približuje. Ko pa pripluje lili
nje, jo pozdravi. A ona mu plaho od,
zdravi ter hoče odvesti k bregu. A
Slavko jo ustavi: „Deklica, kaj ležiš
prot menoj, sem ti kdaj kaj hudega
storil? Ko ona to sliši, si kar ne
upa dalje veslati; spusti vesli ter
upne svoj čarobni očesi v Slavka.
Slavko se ji zopet približa: „Ločaj,
ne raj, raznega imam s tobij govoriti.“

Glej, ko sem te prvič zagledal, vže se
mi je razgneto srce ljubezni do tebe
in vs tistega časa nisem imel miru niti
pri dnevi niti po noči, vedno sem te
imel pred očmi. Da si pa te srčne
bolečine vsaj nekoliko polajšam, sem
sklenil o priložbi stopiti pred te in
ti svojo ljubezen razkerti. Ta pri,
lika je sedaj, kakor vidiš Marjetic
ca, najboljša in zato te vprašam,
moreš li tudi ti mene ljubiti, kakor
jaz tebe ljubim?“

„Gospod, kaj pa mislite, da ho,
dite za menoj, hčerjo ubozega ribiča?
Kaj bodo porekli v gradu, če vredo to?
Mene in mojega očeta bi še celo ne ho,
teli za ribiča, in tako bi mama, sel
vsakdanji zaduhček po vodi.“

„Le bodi brez skrbi, Marjetica!
pravi Slavko ter se ji še bolj približa.
„Sedaj tako ne bodo vedeli, kaj pravi
mi je tako to na prsto voljo damo.“

Marjetica ničesar ne odgovori,
le v očih se ji zasveti svetla solza.

Slavko to videti se ne more več pre,
magati, ter Marjetico lahno na ustih
ca poljubi.

Kakor iz sna se Marjetica čez
nekoliko časa vzbudi ter pravi: „Tusti,
te me zdaj domov; solnce je že
zlatavo fatonilo in oče bodo v skrbih,
vže da se tako dolgo mudim.“

Sladki poljub je bil še ga slovo
in vsak odvesti proti domu.

Kdo bi popisal veselje Slavkovo
ko se je vračal po hribu navzgor.
„Odratil se mi je velik kamen iz
prca“ govoril je sam s seboj.

U pa pripe, do srede poto, sluj, nema, doma pred njim njegova sestra Vida, ki je čula zadnje besede Slavkove. Ras dovedna ga jamne povpraševati, kaj pomenijo besede, kateri je nermal.

S početka se ji Slavko ne upa povedati, a ker ga ta se vedno nadleguje, ji on to stvar kmalu razjasni.

"Kaj, r nubičovo Marjetico si žaljuš. Ijen, "veklitne Vida," saj sem si mislila do bo nekaj takega, ker si nekaj dni sem hodil tako kramišljen in otolgen.

"Trsim se pa, draaga Vida, da tega ne povem nikomur. Indu prijatelji, ci svoj, Lovi, nič ne pisi o tem, kajti po njej, bi vse to utegnulo pusti na dan.

"Le lovez stbrij bodi, Slavko, jaz tega ne povem nikomur. Pa, saj imad prav, Marjetica je prav pridna in čedna dekle. Le glej, da se sam ne izdasi drugim, kakor si se meni"

"Sedaj pa zadosti o tem. Preveč blizu smo že domu in žnal bi naju kolo slisati.

Komaj to spregovori, že pri teče Dragotin ter moxprani, da je ve, čerja že pripravljena. Podajo se jo, rej v jedilnico. Kmalu po večerji spravita se Davorin in Dragotin spat. Istali pa se nekoliko posede.

Pa ovrmo se na Marjetico. Ko pripluje K. lezgu, jo že čaka o, ie ter jo kara: "Kaj pa veslas tako počasno, saj ni tako daleč do grajskega mlina. Si mar pozabila, da je jutri nedelja.

Marjetica se ni hotela zagovar,

jati in opravičevati, kajti dobro je vedela, da to pri ocetu nič ne pomaga. Pomaga ocetu večjo na ramo ter hiti z njim domov.

Krasno jutro je bilo pri, hodnjega dne, ko je drčal lahna voziček po cesti proti Bohinjst. Bistriici. Varko pozna na hri, da so to grajski.

Slavko, kateri je druga po, ta vedel dosti povedati, danes le molči ter gleda neprestano na ceste, bo li kje zagledal Marjetico. Ko dospeto že blizu vasi, pride Marje, tica, katera je hodila po stranskih potih, ravno pred vozom na ceste. Lahna pudečica oblije ob ti priliki sraz Slavkov. Pa tudi Marjetica je bila v zadregi.

V cerkvi pa danes Slavko niti najmanj ni mislil na molitev, temveč opiral se je vedno po Marjetici. Domov grede mu ni bila preča tako mila, da pravno se je opiral na vse strani.

4.

Kakega vročega popoldne se spre, haja Slavko z Davorinom in Dragoti, nom pogozdu. Kar najednokrat pa o, pazi, da se na zapadni kopričije oblaki, ni da se bliža huda ura. Hiti koli, kor mogoče hitro domov. Pa neoreča je hotla, da je ravno danes žasel, darsi je bil tu skoraj doma.

Volila bi jih bila nel mirhta, da jih ni našel lovec, ter ju pove, del v svojo hišo.

Nevidta je kmalu minila. Podajo

se toraj domos. Prisédse domov pa
Cotka strašna novica, da je udarila
strela v ribičevo kočo.

Šlavko se žalno nože siliti;
omislil je namreč vije, da je strela ubi-
la Marjetico.

Umno, kakor so mu pripisóvale
nože, huti v vas. Strašen prizor se mu
vápne tu. Marjetica kleči poleg
pogorišča ter obupno vije roke in pla-
ka. Kamen bi se je moral usniliti.

Poleg nje leži mrtvi oče, katerega so
pobegnili sosede iz pogorišča.

Vasi mu hoče pre žalosti
(Oalje prehodijic.)

poči, si vendar ne upa tolagiti Mar-
jetice

Tudi oče in kida sta prihitela na
lice nesreče. Čunko ta prizor vidi:
je tako ganjen, da sklene Marje-
tico vjeti v grad.

Kato premesejo truplo nesrečni.
Ka v bližnjo hišo, od koder so ga
drugi dan ponesli k večnemu počit-
ku.

Marjetica pa je bila zdaj v gra-
du za hišnico. Šlavko je ni hotel
takoj ogovoriti; no se ji je pa polegla

žalost, jel jo je s pet prijazno ogovarjati.

Vaski pisar.

Joža hodil svoje dni bil
V glavno mesto v solo je,
Ter izsolati ga oče
La gospod hotel je.

Ker to malopristno seme
Se dostojno vedlo ni,
So mu v soli dali dvojko,
On domov pa prihitel.

Očka se pa ni veselil
Nadepomega sime,
Ampak ga na klop položil
Ter naštel prav gorke mu.

Ker pa oče ga zapodil
Prej sedaj od hiše je,
Li je služil on po vasi
Z glavo borne novice.

Ho popustil pa občinski
Sluzbo svojo je pisar,
L. ni mogel pomagati
Tamosnji župan drugač,

Kakor da je učenjaka
V sluzbo našega vzel,
Kli se tega tak veselil,
Da preč v krčmo je zasel.

Tak prikupil se županu
Se s pribizovanjem je,
Da celo mu hker dal svojo
Hker bogato v zakon je.

Gospod tajnika je postal naš
Tonresrečni dijak;
Akoravno sker največji
Na vsem svetu bil bedak.
Ljubivoj.

Opolnoči.

(Drama - Radivoj)

Osebe.

Vida, stara mati;	Sinjic } kmeta;
Lva, njena unukinja;	Staug } kmeta;
Lora, Vidina posreda;	Herbert Turjaški, poveljnik kirčan- ske vojske;
Janko-Hmeec, bogat kmet;	Lenkovič, podpoveljnik;
Gregor " " Jankov štir;	Duhovnik;
Vladimir Starčević, mlad ribič;	Turjaški sel;
Mara, Lora hčer	
Vilko pl. Rasiki, posrednik „Orubii“;	
Franci, Vilkov sluga	
Generali, fantje, sluga v gradu	

[1. dejanje se godi v Vidini koči, sprememba ob Lavi; 2. v gradu, 3. ob Lavi; 4. v vasi in na fojščici; 5. na pokopališču.]

1. Dejanje.

(Uborna ribiška kočija; zadaj vrata, na desni okno, na levi vratar, na desni spredaj miza z nekaj stoli; povsod pohno ribiškega orožja.)

1. Prizor.

Lva.

(pride iz nekaj časa na pozorišču, ter spravlja po sobi vse v red)
 No, hočem sepo v red spravi, ti, da se bodo on, kedar pride, veselil, češ dobro mu bom gospodinj. la. Pokazati mu hočem, da mu bom, ako Bog da, nekaj se dobra tovar, sica v življenju. Tako! (gre k oknu)
 In ve svetle, kaj povisate tako žalost, no glavice? Nimate narebili dosti mikrote? (jih zaliva). In ti rožmarin! Tebe pa ubagam in te dam njimur. Kako da ga se ni tukaj? Gotovo ima

kaj na Lavi opraviti. Ti svet ha mi pa povej, me li ljubi Vladimir tako iskreno, kakor jaz nega? Se li ne sibi z mojim srcem? Ne vara moje srce, mne ne izkušeno detle?
 (taka svetli persca mimajoji) Ljubi, ne ljubi; ljubi, ne ljubi; ljubi, ne ljubi; — — — — — ljubi. Da ljubi me. Gleč mi ostati zvest. Kakor Triglav nepremakljiv mi ostane v svoji lu, bezni. Ne izneveri se mi nikoli. Vse svoje medsebojne ljubezni pre, magava. Da Radivoj ni varčen in

priden tega gotovo ne more nihče
zanikati in stari Linjic mi je pravil
da farsa pridnega mladenca, kakor
je Vladimir ni v štirih farah na
okoli. In ta ve, ker je veliko skušil
(Tisi je piščalka) Kaj je to? Glod
neki igra? ----- To je on! Prisel
je, ni pozabil. On, on, Vladimir.

2. Prizor.

Prejina in Vladimir,
Vladimir:

Pog te sprimi, draga Eva; nisem
mogel prej priti k tebi, ker sem se
bil zamudil na Lavi. Vaj mi od-
pušči draga?

Eva:

Oh vse, da si se primeni.

Vladimir

Vanis bo strašna noč. Zadej za ve-
likanom se zbira že kopa sivih
oblakov. Tu in tam se zablistene
je temne kope. To je slabo znamenje.
Ho sem pluh tam po sivi Lavi,
me je Srce gnalo k tebi. Hlitel sem,
kolikor sem mogel, da sem opru-
vil svoje delo ter prihitel k tebi
v nardaje. Ti tebi pozabim vse brid-
kosti in težave. Vse nadloge izgi-
nejo, kadar priješ ti s svojo mi-
loto na nje. Ti si mi vodilna zvezda
v tem življenju draga Eva!

Eva:

Oh dragi Vladimir! (se mu nasloni na
prosa)

Vladimir

Eva (jo poljubi) ----- Oni dan sem
si kupil prstan v mestu. Tu ga imam
v krdnejsi zvezki najine ljubezni. (Pa

ji natakne na prst.)

Eva:

On ti mojega v spomin, da tu bije srce,
katere se bolj ljubi, kakor rodna mati
tvoja.

Vladimir:

Prisegam ti, da me najraje zemlja pogre-
ne, ko da bi jaz kedaj postal tibi nezvest.
Preje bo konec sveta, kakor jaz staram.
Tvoj služabnik sem do smrti. Late grem,
akro hocēs, ogerij. Naj se kdo položi prst
na to; videl bo, da ima opraviti z me-
noj.

Eva:

Hvala ti.

Vladimir:

Kje so pa mati?

Eva:

Ni dolgo temu, kar so šli k posestvinji v
vas

Vladimir:

Tje? Ahm!

Eva:

Ti ni mar po volji?

Vladimir:

Ljubše bi mi bilo, da bi šli kam dru-
gam in ne k Lavi.

Eva:

Si bi spit z posedovimi? V Zakonu
boš se moral mnenje o njih spremeniti
meni na ljubo.

Vladimir:

Tebi na ljubo, draga, sem pripravljen
vse storiti.

Eva:

Hvala ti!

Vladimir:

Pa vendar se ne morem ubraniti

misli, da mi bodo posestovi, osobito Mara nakopali veliko nesrečo na glavo.

Gva:

Mara? Ni li dobro dekle?

Vladimir:

Lunaj med, znotraj stupa. La dosti o tem. Memi keratko malo ne ugaja.

Ravno danes se mi je sanjalo, da se bo nekaj med naju vrnilo in naju za pečino locilo.

Gva:

(preplašena) Moj Bog!

Vladimir:

Pomiri se drago dete, nič hudega, a da se bova zopet videla nekodaj tam --- tam.

Gva:

Govori! Zaskinjam te govori!

Vladimir:

Ne morem Gva.

Gva:

Edaj tam gori nad zvezdami!

Moj Bog! Pomagaj mi! (omahne)

Vladimir:

(jo prestrese) Gva, kaj ti je?

Gva:

Lusti me samo!

Vladimir:

Ti me podis. Si li huda na-me?

Gva:

Nisem te hotela žaliti, dragi moj! Sol sojenic se ne da preobrugaciti. U. sojeno je norma bipeti. Črpiva torej!

Vladimir:

Črda je tvoja beseda. Črpiva! Ukloniti se ji moram. Prostan, katerega si mi blala, hočem nositi vedno sboj. Nikdo mi ga ne vame proje iz prsta, vedno

umrem. Tu ti Gva?

Gva:

Vladimir! (Ma pake v narvoj; ta jo strasto poljublj. Glonita si nekaj časa na praih)

Vladimir:

Pre. Pozno je k.e. L. Pogom Gva

Gva:

Preino hodi! (prepetaje.)

3. Prizor.

Gva:

(se usede.) Sel je proč, proč od mene. Zde. Lo se mi je, da sem ga videla zadnjič, slednjič, ko sem mu stonela na praih. Pri se se mu drigali burno. Srce mi je hotelo poči, ko sem videla, kako je on tepel. Da mi nebi povedal svoje, polnih, groznih sanj. Obljubil mi je vedno zvestoto, ko mi je dal ta pristan. A jaz? Tudi jaz te ljubim in ti pri, sezam vedno zvestoto. Čerja, ali nikogar. Tete jedinega sem ljubila. Vse, vso svoje vero bi vitnovala, ko bi mogla te tebe srečnega storiti. Ako si pa ti, o Bog, določil, da se vidiva se le v nebesih, zgodbi naj se prija volja. Či rožmarin si znal moje gorje, ko si povisal glavico nizdol. Zveni, zveni! (ga prerese) Tudi ti v spomin dvoje umičnih življenj. (Čije se igraje) To je on. Svata ti, da mi pomagaj, lajati gorje. --- Nekdo gre.

4. Prizor.

Prejina in Vida.

Vida:

(pride na levi) Sama tukaj?

Gva:

Kdo neki naj bil tukaj? Zakaj me vedno tako pogovarjate?

Vida:

Kaj se pa držiš tako černo, kakor da bi ti macka klobaso pojedla. (vzame šivanje v roko in se vede.) Kdo naj bi bil tukaj, sprašas? Če me sliši, nja ne vara je pa menda zapet Starčević pri tebi čepel. To ti pa povem, da jaz tega kratke malo ne tapim. Kaj poriče žanko?

Žva:

Žanko:

Vida:

Oa žanko Šimsev, vsaj ga menda ne poznas; popolnoma ti oni veterinjske menda se mi zmesal uma.

Žva:

En kaj mi je žanko, da se brega za moje počelje.

Vida:

Kaj ti je žanko? Torej se ne ves ničesar?

Žva:

Ničesar

Vida:

Žanko te če umbiti.

Žva:

Mene?

Vida:

Oa, tebe.

Žva:

Nima li dosti drugih?

Vida:

O, nespanetno dekle! Žanko ima gotovo dosti drugih na izber. Šker je pa ravno tebe izbral, izmed drugih je gotova se pečja last ka- te in kn za naše hiše. Njegov oče je tu, pan. So njem bove podestoval obe

hiši, polja, njive, govedo, črede in provrh, kar je največ vredno, nekoli- liko večje vrednih šmarnih petic in tolarjev. Pač malo mi je na tem lezici, ako me izbere. Naj si izbere kako drugo, ki je bogata, saj mi ne bo mogel priti, da sem beravica, kaj njemu se katikla. (zase) Oa me le Vladimir ljubi.

Vida:

Kakar misliš, tako pa govoris.

Žva:

Gotovo. A žanko pri vsem tem ne maram.

Vida:

Mat pa hočem, da ga inai. Mat sem tvoja mati zdaj, odkar je umrla prava mati tvoja.

Žva:

Če je sicer res, pa —

Vida:

-Da

Žva:

-Da jaz sem slobodna v tem oziru.

Vida:

Misi in ne boš. Oa ti pa pokazem, da sem jaz gospodarica v tej hiši, ti povem, da, ako se kedaj žanka tu pri tebi dobim, boš šla tisto uro se pakaj iz hiše. Gledaj potem, kamor čes.

Žva:

Nikar mi ne govorite kaj lakkega.

Vida:

Oa ti menda komerj čakasti, kako boš ta ti in on živela po moji smrti, ko mimata oba nič druge, ga promozenja, kakor jo - je kois

nekaj razstreganih mreži, tar
 razbit čoln in gotovine pa nič.
 (Kase.) Ona plaka. (na glas) Sicer pa
 ne plakaj. Bog ti bo dal obilno srečo
 ako jo le hoče in me ubogai in
 dai Yanku povoljni odgovor. Zdaj
 pa pojdi; svinčaci ti prihajajo.
 (Na odide.)

5. Prizor.

Vida:
 (gleda skozi okno.) Gregor in Yanka
 sta že tu. Pa se ne bi bilo deklet ta,
 ko tomasto. To je sicer res, da si
 s me deklet onega izbrati, katere,
 ga ljubi. A v tem priziv imam
 sveda nekoliko pravice tudi jaz.
 Dekle je samo na svetu. In Gregor
 nima več raz um mene. In ako
 se preselim se jaz na oni svet-
 vaj dolgo tako ne bom, - bove den-
 le res potrebovalo kakke zaslombe.
 To pa doli le, ako vzemi Yanka.
 Vladimir je sicer dober in prieten
 mladenc, tega mi ne morem opo-
 rekati, a vendar je pri njem edini
 no to slabo, da je ubog. Sicer je bil
 moj Bojko tudi revin, a sva se
 vendar preživela, ker sva bila oba
 prištna. Danajni svet pa 'No!
 (Slisi se trkanje.) Prosto; le notri!

6. Prizor.

Vida, Gregor in Yanka
 pozneje sva.

Gregor:

Pog s teboj mamka!

Vida:

To tako tebi Gregor. Si mas pri-
 sel vendar jedenkrat posetiti.

Yanku:

Ober dan, mati Vida!

Vida:

Pi ti ljudi prišel. To je prav.
 Poseda Lora nas tu in tam ob-
 ču.

Gregor:

Am, hm,

Vida:

Pesim, vzemita prector. Jaz pa
 grem pa kaj prigrizka iskati
 (Pri vratih se prikaze sva)

Yanku

Moj Bog! (Zgine.)

7. Prizor.

Gregor:

Se dobro se drži! pa mox bodi; ne
 drži se tako, kakor stara baba, ako
 se ji zjutraj kova parklje.

Yanku:

Kaj bi, pa -----

Gregor:

A to ni nič. Ho sem bil jaz v tvojih
 letih, bilo je to, pri moji veri vse
 drugače. Nobena no mi bila tako
 temna zarne, da ni bi sel k ljubi
 v vas. Svariti so me domasi: "Gregor
 pameten bodi, pa doma ostani. A
 jaz sem se malo zmenil za to. Sel
 sem kopet pod olenu. Če sem našel
 koga drugega pod oknom, krepelke
 vroke pa po njem. Nikjer drugje
 mi ne bi bili lovci dobili, ako ne
 po noči pod njenim oknom. Lovci
 so to vedeli in so šli pod olenu ča-
 kat. Stal sem na tnalu. Ravno
 sva se pogovarjala z Anu, kakšno
 dalo ji bodo dali stariši, ho za"

intim bide patice lovec mesto ba, le na svojem krstu. Lvezali so me, ter me peljali v Ljubljano. Hvala bodi Bogu, da se je tako zgodilo. Sedaj sam vsaj prost. Bog vedi, kako bi bilo, če bi Livel z njo. Vsaj jo gotovo pomenaš Klopnikovo? Ta jo bila nek. daj moja ljuba. A sedaj me je že minilo obete po onih medemih dnevih. Le uprasaj Vida, kako sem bil tedaj jaz. O, pri njej sem tudi se velikokrat vasoval. Čo so bili sasi. Zatorej se le kreplek drži, pa se bo vse po vreci izšlo. Mene ubogaj, pa bode dobro.

L. Pizor.

Gregor, Janke in Vida.

Vida:

Tu sem vam prinesla nekoliko pri-
gizmiti. Posim, poobuzite se! Ka.
Doxite malo kruha in prinjine.

Gregor:

Nic bati: Tote boleva že mčwa sk.
bela.

Janke:

Gotovo stric?

Gregor:

Pripovedoval sem mu, kako sem jaz
pu tebi vasoval; pa ne verjame.

Janke:

Vsaj nisem reknel, da ne verjamem.

Vida:

Molii raje, ti neprisiprav stari, pa
premišljuj raje svoje greh, ti stara gric.

Gregor:

Grča pa sem, to pa to, grča, da malo
tarkih. Ves? Vida, pa bi se bil lahko
se bolj postavil, ko bi mogel reči v kro.

qu svojih dragih, lastnih strola. Tak
sem bil jaz, tako je bil vaš oče. Rad
bi sicer videl ter sel za to, Proge, ka,
ko rad ž bos na v. Visarje, da bi
prišlo moje domovje v sinovske roke.
A kaj se če; to se ne da več popravi,
ti. Kar je, to je; pretpeti se mora
vse. In ti bi tudi gotovo raje imela,
da bi prišla pa svoja hica v moške
roke, kakor pa v mehtke, Lenške.
Ni li res, Vida?

Vida:

Prav govornis, gotovo raje!

Gregor:

Vasi je terja tva pridna in razumna,
vendar bi kmetovanje le slabo uspe,
valo, ko ne bi imela nikogar, na
kogar bi se mogla naslanjati. In
jaz mislim, Janke ne bi bil preslab
drug troji tvi. Bogat je, ima lepo
kmetije, in kar je največ vredno:
onljubi tvo. Kar na rokah jo bode
nosil. Ni res Janke?

Janke:

Is je, da, stric

Gregor:

Pri ti li mogla biti za dovoljna
z takim zetom?

Vida:

Gotovo, z veseljem bi ga sprejla za
mojega sina.

Gregor:

Livijo, Vida (tkajo z korari) Lokhā
tvo

Vida:

Mva, Mva!

L. Pizor.

Gregor in tva.

Gregor:

Pojdi bližje, Iva; pojdi sem da ugani, mo kako pametno. E, pa vsaj ti mi da kar naravnost lahko povem, kakaj sva prišla z Yankom. Ojgovorila sva se s tvojo babico, da bi dala tebe Yanku. Rekla je, da je zadovoljna. Mislim, da si tudi ti.

Iva:

Yaz?

Vida:

Zelim kakor je rekla stica Gregor, da das Yanku tu roko. To je moja volja, to tudi stica Gregorja.

Iva:

(vstane.) Babica in Gregor, pustite me samo z Yankom

Gregor in stica Vida.

Kakor želiš. (Yanku Gregor) Vzi se!

10. Prizor.

Iva in Yanko.

Iva:

Oh, da bi mogla Yanku odkritostno rassodeti Yanku, kaj mi teži srce.

Yanko:

Iva, kaj hočeš od mene; kaj mi pinaš povedati. Govori brez zadrske; pripravljen sem na vse, čeprav tudi na najhujše.

Iva:

Vsedi se! Gledam ti raje sedaj rassodeti vse resnico, ko pozneje, ko bi bilo že vse prepozno. Yanku, mi si moraš odpuščati?

Yanko:

Kaj pa ti naj odpuščam?

Iva:

Yaz, jaz - - - te ne ljubim.

Yanko:

(burno) Ne ljubis, kaj sem ti storil? (Jo prime za roko.)

Iva:

Ne, ničesar mi nisi storila. Zalega, in bi mi v tvoji do brogi tudi ne bi mogla storiti. Tislam te kakor prijatelja, a peci ti ne morem biti.

Yanko:

Torej me res ne moreš ljubiti? - - Molcis. (pade na kolena) Go.

vri besedno usmiljenja za moje nesrečno srce. Ne pahni v prahu ključnega srca. Ne zavri človeka, ki ti je pripravljen z živalsko udarostjo služiti vse dni. Iva!

Vedno sem senjal o tebi in se o tebi. Tvoja povoba me je vodila povsod. In zdaj, ko sem mislil, da se mi iz pohrijo zelje, kotere sem še tako dolgo gojil v srcu, in jih negoval, sem prevaran, goljufan.

Oh, da sem moral priti na svet okusat tako bolesto, tako gorko trpljenje. Oh, vsmili se me! - Torej me res ne moreš ljubiti, ljubiti bolj, kakor koga drugega.

Iva:

Ne zahtevaj od mene tega, kar ni v moji moči.

Yanko:

Ni v tvoji moči. Peci, da mi reci, la si človeka gotove propasti.

Iva:

Yanko!

Yanko:

Povej mi, kdo si je pridobil tvoje srce

Povej, kdo je bil tako srečen? Ne boje, vredna si ga. Spominjaj se pa v poz-
 mi mi kri se popolnoma zavrela. Ni mi letih kedaj svojega prijatelja iz-
 žalega mu ne storim. Prosljavljati na mladik let, ter pa pomisli kaj za
 ga hočem zavoljo velike njegove sreče. njegova driso. Morebiti ga ne bo tako,
 kdo je, Ÿva. dok več med živimi. Ÿ Bogom, Ÿva!

Vladimir.

Ostani tu Yanko, Ostani!

Yanko:

Yanko:

Vladimir. Greina sodi z njim, kajti Ne, proci! Sed to od (odide.)
 [Kralje prihodnje:]

Krasni trenutki.

Na gori stoji mi kapelica mala,
 Od tam se ti vidi skolisa žala;
 Tam gori z njo bil,
 Tam prvo sem svetko
 Od nje tud' dobil.

Ob steni sva stala ter zrla v daljavo,
 Ko megla je padala že čez planjavo;
 In up me navdal,
 In potok solza je
 V očeh mi igral.

Molčala so usta, a njeni pogledi
 Razsvetli srce in obraz, so moj blede;
 Trenutki vi, mal',
 Na veke mi boste
 V spominu ostal.

Ljubivoj.

Torba po jeseni.

Jesen predjuba, oh kam si prešla?
 Kam si, pravej, ti nam zgimila?
 Pla si ko b' zvezda se utrimila,
 Podesi naraj se ti leterkrat prišla?

Kam je potoka sum bistrega
 Zgimil, ki v spone okovan se ti zdi.

Kam so tud' pičice šle, da jih ni?
 Kam je prej solca jar jamega?

Mitva in pusta sta hrib, in ravan,
 V plaseu sneženem zdi hujeta,
 Močno po svetkah žalujeta,
 Ki jih nikoli ne bode na dan.
 Pericnikov.

Nesrečni dijak.

(Narodna pripovedka — jarnjko.)

Kaklo je že kaj slisal o sloveči ribniški dolini in njenih prebi, valcih. In kako ne? Taj je zna no ime „Ribničan“ po celem jarnjem svetu; z svojo riško robo obležel je Ribničan je vsake koteček na svetu in skoraj vsak narod ima kaj pisanegega o njem. Ri, bničan, ni namreč samo bestroumen ampak stoji na zelo visoki stopinji, kar se tiče izboljšavanja piskercov. Vraj pope je stara ribniška pesem:

„Tam dol pri nas v Rakitnici,
Tam delajo se piskerci
Prav štantek in močnici,
Vre-----“

V tej ribniški dolini toraj se je vrtila naša povest.

Koščičar, to vam je bil pušč, da mu ni bilo para v ribniški dolini in če bi ga iskal bratč Ficoletk pušči z lučjo po vsej ribniški dolini. Ta, ko radodarnega človeka, kakor je bil Koščičar, ni bilo blizu skoli. Zato ga je pa spremljal blagorob božji pri njegovem gospodarstvu. Z svoj ženo, dobro rejno Meto, živel je prav slojno; svoji otroke sta vestno od gojevala v strahu božjem, ker sta večkrat rabila pušči šibo, ako jima ti miso storili pesu po volji.

Svojega sina Vekoslava je poslal študirat v belo Emono, ker je hotel imeti v svoji družini, gospoda, da ti bil ponos družini in vsem po-

rodstan. Škubna podizpja podizpja je pripomogla, da je Vekoslav prav dobro napredoval pri učenju in se vsa leto z krasnim spričevalom vrnil na dom; doma pa je moral nav dijak v počitnicah družini pri delu pomagati, da se ne bi pridrdil lenobi. K, dar je zopet odhajal v šolo, mu je dal oče celo bisago koristnih naukov, pa le malo denarja, ne zato, ker je bil skop, ampak zato, ker je predobro vedel, cim manj denarja ima dijak, tem bolj je zanj. V tem oziru je bi la mati mnogo boljša, ker mu je večkrat, kak preberujate stariša svote. Toraj, kakor smo v začetku rekli, ga je namenil Koščičar za duhovna. Pa olovck sbrava, Bog pa obrne. Vekoslav je bil dospel v osmo šolo. Med solstkim letom se je bit seznanil z nekim baronom, kateri ga je pregovoril, naj stopi raji v visoke šole, ne pa v semenišče. Vekoslav se mu je res ujal, ko mu je ta obljubil izdatno pomoč.

Ko je minilo solsko leto, sta škubna podizpja komaj pričakovala svojega sina iz Ljubljane. Čez nekaj časa prišel pisnic od Veko, slava na dom, v katerem sta nava. ja verne, vesle katerih mu je ne, mogoče utopiti v semenišče; da pa misli, ti na Dunaj in post, ti jiravnik. Kakor strela iz jarnje,

ga neba je zadržala ta novica, skrbna
roditelja; mati je plakala in pro-
sila Boga, da bi se vrnil sin na
pravo pot. Oče pa, kteremu se je tu-
di malo težko zdelo, da ga je sin
tako prekanil, piše Věkoslavu
pismo, v kterem mu očita nje-
govu nehovaljivost in mu očee
vsaktero nadaljnjo pomoč, ako se ne
vrne na pravo pot in ne ostoji
v semeuišči.

Toda sin ni slunal modrega
in skrbnega očeta, ampak se pošal
na Dunaj na visoke jole. Star
pregovor pravi: "Kdor hoče iti na
Dunaj, mora pustiti trebut odz-
naj," kajti tam je vse tako drago,
da tudi promojen človek pradi težko
izhaja. To je sklenil tudi naš Věko-
slav, ko je prišel na Dunaj; celi dan
je iskal stanovanja in plodnice dobel
res neko bennico, katero pa je moral
zelo drago plaševati. Pa prišlo es
je druge potrebe, ktere so obrale na
šega Věkoslava do dobra. Očee
ma je tako ni pričakoval posebe
pomoči, ker je predobro vedel, kako trden
je oče v svojih sklepih. Pa prva mu
piše slo, ker je s poučevanjem za-
sluzil marsikak novec. Pa kdo
bi si mislil, uje gor glasni dobro-
tinki, na katerega je postavil vse
svoje upanje in se tudi zaradi
njega pošal na Dunaj, mu je očee
rekel pomoč. To je našega Vě-
koslava tako potkajilo, da je popol-
noma obupal, prečno izpeljati svoj
načrt. Spasoma je začel zauomarjati

je obiske svojih gojencev, in stariji nerado,
voljni spogostnim izostajanjem mu očee
poveča sluzbo. Sedaj se le je izpreviél na
visokošolec, kato ga spremlja proklet-
stvo njegovih roditeljev. Kdo bi se vrnil
nazaj na pravo pot, pa uje gor ponos
mu tega ni dopustil. Skratka pečeno
naš Věkoslav je postal zapuščen od
vseh, kakor kol v plotu. Lotila se ga
je iz žalosti bolezen, ki ga je tudi po-
ložila v hladni grob. Keral se je iz vrage
srca, da ni skušal svojega očeta pa pre-
poznal. V najhujši sili vseh zapuščen
piše za božjo pismo na svoj dom in
jim piše, kako hudo se mu godi. Piše,
čno jih prosí pomučí, naj ga rešijo go-
tore pagube. Pa oče je ostal zakrnjen.
Piše mu pismo, v kterem ga zmerja ka-
ko psa. Glasilo se je pismo približno tako-le:
Izgubljenu sin!

Kakor si bil ti neizprosen, ko sem
te svaril, nikar ne hodi na Dunaj,
ampak stopi v semeuišče, kjer te čaka
veča in čast. Vse zastoj! Zaman
so tudi sedaj tvoje prošnje do mene. Ti
si kriv prežgodnje smrti svoje matere.
Prokletstvo tvoje matere, ktera ti ni od-
puščila, in prokletstvo tvojega očeta
naj te spremlja ti nepokornu sin.

To ti piše tvoj žalostni oče, kteri
tudi že stoji z jedno nogo v grobu.
Janek. M.

Kako morda se je storilo Věkoslavu,
ko je prebral očeevo pismo, kako ga je
pretreslo ime, mati ----- prokletstvo, in
strašna beseda.

Pa kar je storjano je storjeno, ko
vidi, da se vsi poskusi zastoj, iz jole

vzostopi ter hovi po hovah prosjačicit.

Pa kmalu je vrgla nesrečnega Věhoslava, va njegova bolezen ga večno, na posteljo. Tu je bratko vzklikoval in se spominjal preteklih dnij. "Oj dragi in prijatelji car, kajal je večkrat, "kobi se hotel se kdaj povrniti, drugače bi te porabil!" Pa car se ni povrnil, se hitreje je tihel in nesel nesrečnega Věhoslava v dolgo večnost. Ko je videl, da se mu bliža zadnja ura, poklicel svoje vojake k sebi in jim jame tako-le govoriti:

"Predragi moji prijatelji. Vem da se me namujete, ko vidite svojega nekaj tako ponosnega Věhoslava, tu v zadnjih trepotkih svojega življenja. Tu v tujni sem prokleti svojega očeta in mati, - te besede kar ni mogel izreči - od svoje - matere. Vi boste postali še imenitni gospodje kar bi se lahko tudi meni zgovorilo, kobi poslušal očeta in mater. Vi boste še v domače kraje, mene bo pa krila ta hladna dunajska zemlja; veliko bolj bi bilo če bi jo nikoli ne videl." Brat, ko se je razjokal po teh besedah, onemog Věhoslav in prvi okoli stojeco se spreletaval mraz, ko so videli tega plovca,

kterega more vsak čas pobjeti smrt z belim svojim krilom. Ko Věhoslav zopet le sapi prišlo, padel je, je že v pretrganih besedah: "Dragi vojaki nad mano ni vjamejte vzgled me, ubagljivosti se podstojer. Prožite k mojemu očetu in mu povejte kako je umel njegov sin, nekdanji Věhoslav. Tujci, preljubi se moram pa velike se vas ločiti, in ste v večnost vjivat pad svojega življenja. Kdoesar vam ne narum da, te v spomin, pa v spomin si vjemejte svoj vzgled."

Ki ni mogel govoriti, nito je pogledal vakega okoli stojedega ter mu podal svojo velo semico v slovo. Revnik oči so očeli Věhoslavovi tovariši; Věhoslav je pa se tisti dan umrl, prejemši svetobajotva umirajočih. Ni sokosolci, so mu postarili dostojen spominček na dunajskem pokopališću.

Tu toraj počivaš pragi Věhoslav in vjivat plačilo za svoje življenje. Prelep vzgled dajet vsem. Čudil te je prebrazji. Umrl si kot nesrečnej, zapuščen od vsega sveta, proklet bi podstojer izdohnil si svoje revno družo? Lahka ti zemlja!

Kunawing gly stran 9
Lovan

Po Afriki.

(Prosto prevedel - Dragomir.)

I.
Na zlatih poljih Transvalskih.
Prvi splovi.

Pred nekaj dnevi nastanil sem se v mestu Kaptavnu, glavnem mestu angleške, južne afriške naselbine. Prišel sem podzvetje, čegar težave sem zapazil že le, ko sem bil v vželi, s kateri se mi je mogla izvršitev posrečiti, hotel sem poiska, ti plešove svojega, pred tremi leti od potrovanega starjšega brata Či, garda.

Ko se je bil ta nekoga dne prav hušo sppl z njegovim večtom, zapustil je domovino ter šel najprej v London, od tam pa v južno Afriko, da bi tam, kakor mi je iz Kaptavna pisal prišel kakšno delo.

Že dve leti nisem dobil od njega ničakega poročila, tako da ne vem ali je še med živimi ali ne.

V Kaptavnu se mi do sedaj še ni prorečilo, niti najmanjšega sledu mojega brata odkriti. Nemuški konzul, kterega sem v tej sili vprašal za svet, odgovoril mi je, da je

Čigar, ker ni imel nobenega svojca, s čimur bi opravljal svojo delo, odpotoval je Transvalsko republiko, da bi tam v pravno odpravih poljih na oskudni strani mesta Lindenburga poskušil svojo prečo; konzul mi je svetoval, naj se podam v Pactorijo, glavno mesto Transvalke in naj od tam začnem preiskovati.

Sklenil sem ravnati se po nametu izvidenega konzula. Pravno sem opravljal svojo obliko v s krinjo, da bi se peljal ču, gi dan po železnici do Port-Natala, kje je stopil s sobo klapce, ter mi naznanil, da stoji pred hišo moj, ki želi zmenj govoriti. Oupanjen in radoveden, kdo pa me hoče tu v tujini obiskati, kapti konzul in drugi ljudje, kterimui sem se v tem času seznanil, vstopili bi brez oznanitve, odgo, vrnil sem mu, naj proni tujca, naj gori pride. Kmalu na to stal je pred menoj najmanjši čicoljov viok, širokoplečen moj, kterega sem po beli bradi in belih lasih spoznal za Nemca. Bil je kakih 40 let star.

"Naj konzul me je poslal k Panu

gospod Grundman," rekel je z nikim gla-
som, "da vam je pismo vrociim."

Pomnil sem mozn stol ter ga prosil
za dovoljenje, da smem pismo takoj vpre-
ti. Pismo se je glasilo priblizno tako.

Laditi g. Grundman!

Pod jedno uro priel je k meni
nek Peter Khas iz Holstajna in me pro-
sil priloznosti, da bi se peljal do Ham-
burga. "Od tam hocē iti potem domov
ker mi tukaj zelo slabo godi."

jaz ga poznam že mnogo let, bil je
vedno dober clovek; toda pred 10. leti
podal se je na demantova polja v ruskim
in Afriki; namesto, da bi ostal na
ladiji; kjer je bil mornar. Bil je
med tem rasom rudar, lovec in se
mnogo drugega ter pozna jeziko
Afriko do Lamberzija popolnoma.

Ker torej ne morete sami potovati,
svetoval bi vam, da ga vzamete s sebi;
ter pozna dobro vse kraje, prebivalce
in njih jezike. Puroporocam ga to-
raj vam z dobro vestjo, da vam bo
ostal zvest. Se enkrat vam poscim
vecino potovanje in najbolji uspeh.

Vas konzul

Majnhart.

Sklenil sem že, da si bom najel
v Petruji spremljevalca, ker sem
dobro vedel, koliko težav me ca-
da na potovanju. Ker sem jind
tukaj najboljšo priloznost dobili
si zanesljivega spremljevalca, pri-
tidil sem z veseljem, da ga vzamem
saj. Akoravno sem se že s konzu-
la poslovil, podal sem se vendar s
svojim zvestim spremljevalcom, da

bi tam vrociil za Petra velikovno,
to denarja, katere mi naj bi bila iz-
placana, ako se jaz na potovanju pone-
sreim. Svota je bila toliko, da bi
z njo prav lahko se Peter pripeljal
domov.

Na Petrov nasvet skupil sem se
dve težki puški, dva samokresa in
drugo potrebno roodje. Svojo sest-
evko, katere sem že s doma pri-
nesel, dal sem svojemu spremljeval-
cu.

Drugo jutro sta sva na ladijo, da
bi se prepeljala v Port Natal. Lezelnica
se mi bila doveljana, picer bi se jaz go-
tovo peljal z njo v Petrujo. Tam sem
privedoval po svojemu bratu, akoravno
mi je konzul povedal, da ga tam ni.

Na potu "do nasa plabre nasa"
ogledal sem si 1000 m. globoke mizante
goro. Hime stene so cisto gole, le
na vrhu je majhen gozdicick; bil je
ravno prasince, kraj najlepse postelje.

Prez pet dnij priel sem v Port
Natal, kjer sem se po ravno dokonca,
ni zlezelnici peljal v glavno mesto.
Cukaj sem ostal dva dneva, da
sem nabral 6. nosilcev in dva konja.

Peter mi je nasvetoval preskrbeti
se z volom in 12 volmi, ker so
konji v Natalu dragi pa mēvred-
ni; toda bal sem se, da bi z volmi
preporasno potoval. Tato sem skupil
raj konje, cesar sem se pozneje je-
lo kesal.

Do Medvedje gore "ineli smu
soo angleskih mlaj prehoosti in ob
tukaj naprej do reke Oranje maj,

manj 100 milj, od Oranje do Pretorije
ravno tako daleč tako, da pono morali
od glavnega mesta Natalskega
do Transvalskega do bruih 300. angli-
skih milj prehoditi.

Le čez malo dnij sem spazil, dino.
da ser na miš nosilce ne morem
več zanášati, kajti bilo jim je ne-
mogoče v goratih krajih, več kakor
8. R. večjemu 10. milj na dan
prehoditi. Tato sem jih takoj pla-
čal ter si omislil velik vož z
12. volmi; najel sem dva zamorca,
ter jih sklenil oborožit, ako bi
prijudna in žvesta ostala. Petrovega
konja sem prodat, ker mi je Peter sam
rekel, do hoče iti raje peš, kakor
pa jahati, ker je konj zanj premajhen.

Nadaljevali smo potovanje, ker je
pihal hladna sapica, tako, da ni mo-
glo vsled vročine ničesar trpeti; se celo
vrzelo je bilo, ko smo prišli v h. Medveče
gore, katera je 1730 metrov nad moravko gla-

Na tem potovanju sem imel prilož-
nost spazovati, kako rodovitna je ta zemlja;
razgum razgum evropskih žit, raste tu,
kaj se sladkorjev trs, kava, humberj
in razgum južno sadje.

Z našim vožom smo prevozili vsa
ki dan 12.-15. milj, tako, da smo proti
koncu večana dospeli v Pretorijo. Hon-
dul Mohrhart pisal je predsedniku
južne afrikanske republike, tako se na-
vadm imenjuje republika Transval, da
me naj prijazno sprejme.

(Čalje prihodnjic.)

Vseh mrtvih dan.

Vseh mrtvih dan je dan. Na hribu za vasjo
Migaja svetil blede trepečih ok neboj,
In kamni, križi v h gomil strašeni
So z vencu, travki rlatni obloženi vsi.

Občasi sprevod tužni s cerkve skozi vas,
Hiti; domi čez tiho plan le: "Komil se nas!
Pobožno odgovarja ljud duhovniku;
Domu se žvona glas z mrtvaškega gradu.

U cerkvi svecimih za duše mrtvih pel
Je "libera". Na grobih pa, o, jok zvenel
O jok in stok sirot, udov, otrok.

Suce se forci mi! Zdravstuj mrtvih zatok!

Loridi.

U. Novegomesta o Tjest.

(Potovanje - Radivoj.)

"Pripravi se, dejal sem, jutri od, sine vlak brez male podice, ki je rineva po svetu, katina" ter je osnažil. "Tudi drugje naj vedo ljudje, da Novo mesto, dasiravno zelo veliko in krasno, ne prezica, meni nič, tebi nič, te prekoristne leskovke. Se v lekarnah te rabijsi po imenoma, unguentum pulvile. Se zelo imenitno kemično sestavo imaš, namreč: 120 em. baculum, 1/2 kg. iecur anseris itd. "Sufficiat!"

Rečno, storjeno. Čisto je lepo, hladno jutro. Sonce je ravno vzhajalo v popolni svoji krasoti ter prodiralo živo megle, ki je ležala po polju. Rosa je bliskala v travo ko milijoni biserov. V bližnjih gajev in logov pa je donelo prijetno petje krilatih pevcev. Glasilo se mi je lepše, ko smo čivkanje onih novomeskih slavcov na Ljubljanski cesti št. Solačyo sem usiloval čisti, poletni zrak.

Imamljen od te in se neke druge - inena nočem povedati - tudi naravne krasote, katera kar na debelo obdaja dolenjski London in sli čegar ljubstarci nam bi naš quzdoglav "Postjam marsikaj zam" mivega povedati, usedel sem se v železnični voz. Vasi: Priljin, Pušina vas, Kamenice in tako naprej izginili so kakor "U" (Postota - 495), o kateri ve gospod "Kozel iz gimnazijskega postopja marsikaj. Pri Priljinu

vine vlak brez male podice, ki je pri Priljinu izliva v Krško. Na svojo vshodu se vzdiguje vinska vrhna vrhna gora z prijazno cerkvico na vrhu. Prijetno je človeškemu očesu videti prijazne hišice med zelenimi vinogradi. Okoli katerog se razprostira, raje lepa, rodovitna polja, po katerih se tundi slovenski pastar za svoj krmb. Ob desni se razprostira dokaj velika vas z majhno cerkvico. Ob železnici se raje majhen potociček. Železnica jame brojeti kakor petesen z vseni sladkostmi zemstnega življenja obdarovan starček. Globoko spodaj se vleče globoka & obsejan obrasčena dolina, po kateri ženi bori majhen vic. Dolina po kmalu jenja. A je očka Zareza železnice jo loči od Temeniške doline. Ta dolina je zelo globoka, glasti pri vasi "Št. do", kjer dela železnica velikanški nasip. Železni konj drvi po gozdu v peč - ne ustrašiti se, o svetopisemsko peč - peč je mična - Mična peč. Le se nam blišči stolp omirno, peške župne cerkve. Vas je zelo čedna, ter ima tudi ne kaj večjih poslopjij. Ta vasjo na vrhu leži pokopališče, kamor spravljajo mivnopeški gospod pobožne svoje ovčice. Le to je za Mičnopecane ne, pritično, ker imajo do Kolodvoru,

skoraj $\frac{3}{4}$ ure.

"Mimna peč - Henikstajn" pa, doni. Vlak se ustavi. Distroummi uradniki nekje so iz postene, hranj. sbe besede izcimiti potujčeno spatko "Henikstajn. Beseda mimna greje mit g medom nti k Kamnom. Treina dezela! Za kolodvorom je fina restoracija po vzgledu prvega du. najistkega hotela. Imenuje se "Pod hrastom".

To kratkem postaniku odr. dra. mo naprej po gozdu. Od dalec nas je poždravlja sv. Ana. Vedno hitreje se približujemo hribu - a naenkrat nas zagrne črna tema. Takal sem svoj vis a vis, a ga žalibog ne našel. "Črna tema je nastala, stvale pokajo, grobovi se odpirajo in vsi trepatajo" mi slil sem si. V stene so namreč izklesane najhise votlinice, kamor more železnici čuvaj stopiti, ako ga dobi vlak v predoru. "Lazar bo pa gotovo kdaj iz katkega groba stopil" mislil sem si, a ga vendar ni bilo.

Ta predor ni raven, ampak na obeh koncih malo zavrt. Dolg je 450 m., klopi se v njem skoraj jedno minuto. Konraj se pripeljem iz predora, pogledam skozi okno, pa jo kopet hitro nazaj potegnem. Drujo gasnem iskati po žepih. "Močnja, ura, aha tukaj je se kos Mehoroze zemlje iz babilonske sužnosti. Pipec v roke! Za po megli. Velik kos an.

gleščke, megle pom namazal na pegljo. To je dolgo! Prisledim iz predora, bi se nam sicer odprl pogled na Kam. niške planine in na Zaplavj 17. ro. marško cerkvico. Toda prava, prav. cata megla, ki se je placila testran hriba, mi je priprecila razgled. Solnce je sijalo skozi mucklo k kovavim svitom. Mogočni skladi gor se gromadijo na desni in levi. Analu Dobrotno mimo vasi Konikar. Kjer zgine Temenica v zemljo. Čo. lina se tu zelo razširi; obsega nam. pec v širokosti cca $\frac{1}{2}$ ure. Sever. na, nekoliko visja stran vasi vasi "Rodne, Dobravo, Trebnjevek, Lukovek, Filipovec in Jerbero". "Kdajje selo je dobilo ime po je". Keru, ki je tu najbrz kedaj stalo. Železnica prihrope mimo Ka. rega tuga na kolodvor, Trebnje.

Trebnje je velika vas. Tu je sedez c. ki. sodinje in davkar. ruje. Tma cveteropagrednico, lekar. no, notarja in dva zdravnika. Trebnje je jedna najstarejših župnij na Kranjskem; sbhajalo je namreč predavno svojo šestor. letnico. Trebnje pa slovi glasti po svoji lepi legi in okolici.

Odalec se vzdiguje najvisji hrib na Kolenjskem, Kum (1219m), na katerem opovpino dva vrha in dve cerkvici. Iz Gorjansev gleda na nas sv. Jera (1181 metrov.) i. dr.

Na levi je kopet Temenica naša spremljevalka, v katero se iz. liva Mrzla lujca. Na tem polju

so pri gradnji železnice izkopali
grobo rimskega vojaka. Železnica nas
vede po najlepših travnikih na
postajo "Velika Loka".

Velika Loka je precej velika
vas. Tu se nahajajo največji žirnjaki,
skl. semnji na Kranjskem. Na
bližnjem griču nas pozdravlja

beli gras. g. Marka Terbutoviča
pl. Pchlachtenschwerda. Železnica se
plove k trumbu, na katerem leži vas
"Kuharbeg", prekorani Temerico, ter se
druga vedno višje in višje. Na le,
vi ležijo sela "Muhabran" & par
hiscami, Papreče, Martinja vas, Ku,
bine, Šrib, Pungert, Dule, Preg in
postaja Radohova vas. Na desni
leži pa gradiča "Selo" in "Gundkef".
Tu se nahajajo tudi žirnjaki, semnji
vendar ne tako veliki kakor v
veliki Loki. Za par minut kratke,
vožnje nas sprejme postajica St.
Kob pri Laticini.

Kolovoz je jako majhen in
levo. Vasi se od kolovoza ne vidi.
Ozimo se proti severu. Tam teče
Kisinja v Hribu, ki puzkaj kot
reka privre na dan. Tam zadaj
je "Mljava", rojstni kraj slavnega
slovenskega pisatelja "Gurčiča".

Ponosno se vzdiguje
"Primstovo" (592 metrov.) s tre,
mi cerkvicami in mnogimi u,
trdbami. "Kmalu nas privre",
de železnica mimo prijat,
nega grada gradiča na
postajo "Laticino".

"Bela Laticina je jedno naj"

lepših vasij na Kolarjskem. "Anfi",
katolično jo obkrožuje gore.
V Laticini je bil nekdy seloz "Lister",
cijencev. Toda "tempora mutantur",
Tam Kjer so prej donebi velicasti
Kori in se razlegale mo litve, st.,
neva sedaj videnje raznih urabr.
in oblastnij.

Toda poslovinno se od prijatne
Laticine in se Zamirnejsje okolice.
Proga drugi sedaj skozi vedno
ob cest. "Kmalu pridemo v ravni",
no, v kateri le tu in tam raste ka,
ko sadni drevo. Klak, drobna
mizdoli v rodovitno ravnino, ki
je vsako leto spomladsi pov
vobo. Klak se ustavi v "Kisinja
gori".

Kisinja gora je majhno in, zelo
Zamirnejsje mestice, ter ima o.,
Koli 400. prebivalcev, ki se žive
nekoliko & obrtom, vecinoma pa
& poljedelstvom. V mestu je maj,
lma cerkvice. Lupna pa stoji v
Starem trgu poleg mesta. Visoko
nad Hribom se vzdigujejo razpa,
line starega visnjanskega gradu.
Nehote km se oziral na cerkve,
ni stolp, ni - li Rje privezan
ko - li opevan pegar, visnjansk.
polz., Zmirasta, kam so ga neki dja,
li; vsel jim menda ni, st, ha poj
je privezan na žigranovi listi.
Kdor pride v Kisinja goro, se
mu pokazje visnjansk, "apic"
prez plaso.

Poleg mene stojecemu Kisinja,
nu, se je zelo punljivo dozdevati.

Kakaj gledam tako poželjivo na tvo. prišlo bi do najlepšega prizora, da me
nik. žel me je meriti z očmi in mi potegnil slatk naprej.
(Dalje prihoduje)

Vigred.

Priljublba se vigred že nam podi
in v mrtvi naravi žbuja stvari.
Prelepo nam mila ptičce pojo,
in poje dišice zopet cveto

5. Čudi lastavke mile spet pričvrče
Oznanjajo vigred in pesle.
Študenti po gorah urno hito
in se pekam v nizavo skokom drve.

Na polju obravnja plug se ratar
10. Ne moti pri delu nobena ga stvar.
V dolini vijolca cvete molce,
Na holmu pa vidiš žvonceke glave.
Čud človek prenovljen čuti se zdaj
in gleda v naravo, v božji kot raj;

15. vse novo, vse drugo vidi se nam,
Zginila je zima,šla je drugam
Zatorej iz srca gor v nebo,
Veselo zapojmo pesem si to:

„Minila je zima, Zginil je mraz,
Prilijza pomladnji, topli se čas.“
Peričnikov.

Izdaja društvo „Glejda“ v Novemestu

Ureduje Radivoj.

